

Σαηεντολογία

Μια Ανάλυση και
Ανασκόπηση μιας
Νέας Θρησκείας

Μ. Νταρόλ Μπριγιάντ

(M. Darrol Bryant, Ph.D.)

Καθηγητής Θρησκευμάτων και Πολιτισμού
Κολέγιο Renison, Πανεπιστήμιο του Waterloo
Waterloo, Ontario, Καναδάς

i. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Έλαβα το Β.Α. μου (Bachelor's) το 1964 με διάκριση στη φιλοσοφία και τις πολιτικές επιστήμες από το Κολέγιο Concordia στο Moorhead, Minnesota, Η.Π.Α. Το S.T.B. μου με διάκριση (1976) στη θεολογία από τη Σχολή Θεολογίας του Harvard, στο Πανεπιστήμιο του Harvard, στο Cambridge, Massachusetts, Η.Π.Α. Το Μ.Α. (Master) μου (1972) και το Ph.D. (Διδακτορικό) (1976) στις Ειδικές Θρησκευτικές Μελέτες είναι από το Ινστιτούτο Χριστιανικής Σκέψης, Πανεπιστήμιο του Michael's College στο Πανεπιστήμιο του Toronto, στο Οντάριο του Καναδά. Η διατριβή

μου είχε τον τίτλο "Ιστορία και Εσχατολογία στο "Μία Κριτική της Διατριβής του Heimert" του Jonathan Edwards.

Έχω διδάξει στο Concordia College, Moorhead, Minnesota (Καλοκαίρι του 1966), στο Πανεπιστήμιο Waterloo Lutheran, Waterloo, Ontario (1967-1969), στο Πανεπιστήμιο του of Windsor, Windsor, Ontario (Καλοκαίρι του 1972, 1973), στο Πανεπιστήμιο του Toronto, Extension, Toronto, Ontario (1972), και στο Renison College, Πανεπιστήμιο του Waterloo, Waterloo, Ontario, από το 1973. Έχω πιστοποίηση ως Καθηγητής Θρησκευμάτων

Η Θρησκεία της Σαηεντολογίας

και Πολιτισμού στο Renison College, του Πανεπιστημίου του Waterloo, όπου είμαι επίσης Βοηθός Καθηγητής των Σπουδών Κοινωνικής Ανάπτυξης. Από το 1982 είμαι μέλος του Προσωπικού Υποστήριξης για τη "Συνεργασία για την Αναμόρφωση της Ιστορίας" του Πανεπιστημίου του Waterloo και του Πανεπιστημίου του Guelph. Υπηρέτησα ως Πρόεδρος του Τμήματος των Θρησκευτικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Waterloo (1987-1993) και τώρα είμαι Μεταπτυχιακός Λειτουργός για το M.A. (Master) στις Θρησκευτικές Σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Waterloo.

Έχω επίσης υπάρξει Επισκέπτης Υπότροφος στο Πανεπιστήμιο του Cambridge, στην Αγγλία (1980), στο Ινδικό Ινστιτούτο Ισλαμικών Σπουδών στο Νέο Δελχί στις Ινδίες (1986), στο Ινστιτούτο Προηγμένων Φιλοσοφικών Σπουδών Dr. S. Radhakrishnan, στο Πανεπιστήμιο του Μανδράς, στο Μανδράς της Ινδίας (1987), στο Πανεπιστήμιο Hamard στο Νέο Δελχί στις Ινδίες (1993) και στο Πανεπιστήμιο του Ναϊρόμπι στο Ναϊρόμπι της Κένυας (1994). Έχω τελήσει λέκτορας σε πολυάριθμα πανεπιστήμια στην Ασία, Αφρική, Λατινική Αμερική και Ευρώπη.

Είμαι συγγραφέας τεσσάρων τόμων στη σπουδή θρησκευμάτων: *To Whom It May Concern: Poverty, Humanity, Community*, (Philadelphia, 1969), *A World Broken By Unshared Bread*, (Geneva, 1970), *Religion in a New Key* (New Delhi, 1992) και *Jonathan Edwards' Grammar of Time, Self, and Society* (Lewiston, NY, 1993). Έχω επίσης συντάξει (μόνος ή με συνεργάτες) δώδεκα ακόμα εκδόσεις στο χώρο των θρησκευτικών σπουδών συμπεριλαμβανομένου και του *Exploring Unification Theology* (New York, 1978), *God: The Contemporary Discussion* (New York, 1982), *The Many Faces of Religion and Society* (New York, 1985), *Eugen Rosenstock-Huussy: Studies in His Life and Thought* (Lewiston, NY, 1986), *Interreligious Dialogue: Voices for a New Frontier* (New York, 1989) και *Pluralism, Tolerance, και το Dialogue*

(Waterloo, 1989). Έχω μεταγλωττίσει με την Doris Jakobsh το *A Canadian Interfaith Directory* (Waterloo, 1993). Έχω εκδώσει περισσότερα από σαράντα ακαδημαϊκά άρθρα συμπεριλαμβανομένων των "Faith and History in Grant's Lament," "Media Ethics," "Cinema, Religion, and Popular Culture," "Sin and Society," "The Consolations of Philosophy," "New Religions: Issues and Questions," "Towards a Grammar of the Spirit in Society," "Interreligious Dialogue and Understanding," "The Purposes of Christ: Towards the Recovery of a Trinitarian Perspective," "From 'De' to 'Re' or Does the 'Future of Ontotheology' Require the Recovery of the Experience/Sense of Transcendence?," "The Kumbha Mela: A Festival of Renewal," και "To Hear the Stars Speak: Ontology in the Study of Religion." Οι εκδόσεις μου εκτείνονται σε όλα τα όρια θρησκευμάτων και πολιτισμού αλλά μπορούν να χωριστούν στα παρακάτω πεδία: I. Θεολογία και Ηθική, II. Θρησκεία στη Βόρειο Αμερική, III. Νέα Θρησκευτικά Κινήματα και IV. Διαθρησκευτικές Συνδιαλέξεις.

Διδάσκω Θρησκευτικές Σπουδές για περισσότερα από εικοσιπέντε χρόνια. Στο Renison College, Πανεπιστήμιο του Waterloo, διδάσκω τακτικά τάξεις στη Θρησκευτική Αναζήτηση, τη Μελέτη της Θρησκείας, την Ιστορία της Χριστιανικής Σκέψης και τη Διαθρησκευτική Αντιμετώπιση και Συνδιάλεξη που απασχολεί τις σχετικές ιστορικές και κοινωνιολογικές μεθόδους που είναι κοινές στις ακαδημαϊκές θρησκευτικές σπουδές. Διδάσκω επίσης κάποιες φορές τάξεις στη Θρησκεία και Πολιτική, Θρησκεία και Λογοτεχνία, Θρησκεία και Κινηματογράφο και έχω διατελέσει λέκτορας σε Κομματικά, Πολιτιστικά και Νεοθρησκευτικά Κινήματα. Έχω διδάξει επίσης τάξεις αποφοίτησης σε Χριστιανικές και Παγκόσμιες Θρησκείες.

Είμαι επί μακρόν μέλος της Καναδικής Κοινωνίας για τη Μελέτη των Θρησκειών, της Αμερικανικής Ακαδημίας Θρησκείας, της Καναδικής Θεολογικής Κοινωνίας, της

Παράρτημα Πέντε

Κοινωνίας για τις Αξίες στην Υψηλή Εκπαίδευση, της Βασιλικής Ασιατικής Κοινωνίας και της Κοινωνίας για τις Βουδιστικές Χριστιανικές Μελέτες. Έχω υπηρετήσει ως Σύμβουλος σε μεγάλα διεθνή και διαθρησκευτικά συνέδρια συμπεριλαμβανομένων και των Συνελεύσεων των Παγκοσμίων Θρησκειών (1985, 1990, 1992).

Έχοντας ειδικές σπουδές στη θρησκεία και πολιτισμό, έχω συμμετάσχει στη μελέτη των νέων θρησκευτικών κινήσεων από τα μέσα της δεκαετίας του 1970. Έχω ενδιαφερθεί να κατανοήσω τις προελεύσεις, τα πιστεύω, τις πρακτικές και τις σχέσεις αυτών των νέων κινήσεων στον ευρύτερο πολιτισμικό χώρο. (Πολλές από τις νέες θρησκείες δεν είναι “νέες” κατά πλήρη έννοια, αλλά είναι απλά νέες στη Βόρειο Αμερικάνικη κοινωνία.) Έχω επίσης ενδιαφερθεί και κατά κάποιο τρόπο έχω διασκεδάσει, με την έντονη, συχνά υστερική αντίδραση κάποιων κοινωνικών τομέων απέναντι στα νέα θρησκευτικά κινήματα. Έχω κάνει εκτεταμένη εργασία σε διάφορα πεδία, με διάφορες θρησκευτικές κοινωνίες στον Καναδά, στις Ηνωμένες Πολιτείες και στις Ινδίες.

Σχετικά με την Εκκλησία της Σαηεντολογίας, ενημερώθηκα για πρώτη φορά γι’ αυτή τη νέα θρησκευτική κοινωνία στα μέσα της δεκαετίας του 1970. Τότε συνάντησα μέλη της Εκκλησίας της Σαηεντολογίας στο Τορόντο και στο Kitchener του Οντάριο. Είχα την ευκαιρία να συμμετάσχω σε διάφορα συνέδρια στα τέλη της δεκαετίας του 1970 και αρχές του 1980 που έφεραν μαζί μέλη της Εκκλησίας της Σαηεντολογίας και ειδικούς στα θρησκευτικά για να συζητήσουν τα βασικά πιστεύω και τις πρακτικές της Σαηεντολογίας. Συνάντησα μερικά μέλη των οργανώσεων της Εκκλησίας της Αμερικής και της Μ.Βρετανίας.

Είχα εκτεταμένες συζητήσεις με μέλη της εκκλησίας σχετικά με την εμπειρία της Σαηεντολογίας και την επίδρασή της στη ζωή τους. Μέχρι σήμερα έχω διατηρήσει κάποια περιορισμένη επαφή με μερικά μέλη της

Καναδικής εκκλησίας. Έχω επισκεφθεί Κέντρα της Σαηεντολογίας στο Kitchener και στη Yonge Street στο Τορόντο. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 έχω διαβάσει πολλές από τις κυριότερες εκδόσεις της Εκκλησίας της Σαηεντολογίας συμπεριλαμβανομένης και της Διανοητικής: Η Σύγχρονη Επιστήμη της Πνευματικής Υγείας, Το εγχειρίδιο του εθελοντή λειτουργού Τι είναι η Σαηεντολογία;, και το Σαηεντολογία, Η Θρησκεία. Έχω επίσης διαβάσει Θρησκευτικές εκδόσεις που ασχολούνται με τα τρέχοντα κοινωνικά θέματα συμπεριλαμβανομένων τη χρήση ναρκωτικών, πρακτικές πνευματικής υγείας και θρησκευτική ελευθερία. Έχω διαβάσει ειδικά άρθρα και βιβλία, κυρίως από κοινωνιολόγους θρησκειών, στην Εκκλησία της Σαηεντολογίας.

ii. Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Μου ζήτησαν να πω την άποψή μου, ως ειδικός σε θέματα θρησκειών, σε δύο ερωτήματα. 1. Είναι η Σαηεντολογία μια “θρησκεία”; και 2. Είναι οι εκκλησίες της Σαηεντολογίας “τόποι λατρείας;” Καταλαβαίνω ότι αυτά τα ερωτήματα είναι σχετικά με ερωτήματα που αναφέρονται στη φορολογική απαλλαγή των οργανισμών της Εκκλησίας της Σαηεντολογίας σε συγκεκριμένες δικαιοδοσίες. Προσεγγίζοντας αυτά τα ερωτήματα, δίνω κάποιο υπόβαθρο στη μελέτη των κινήσεων νέων θρησκειών και μετά επιστρέφω για να στραφώ άμεσα στα παραπάνω ερωτήματα. Η ανάλυση και η ανταπόκρισή μου στα ερωτήματα βασίζεται μόνο στην ιδιότητά μου ως ειδικός επί των θρησκειών και όχι ως εμπειρογνώμονα σε οποιοδήποτε νομικό ή διοικητικό πεδίο.

iii. ΟΙ “ΝΕΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ” ΚΑΙ Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Στο δεύτερο ήμισυ αυτού του αιώνα έχουν παρουσιαστεί ένα πλήθος από “νέες θρησκείες” στη Βόρειο Αμερική και Ευρώπη.

Η Θρησκεία της Σαηεντολογίας

Στα μέσα μαζικής ενημέρωσης καλούταν συχνά “οι λατρείες” και συμπεριλάμβαναν ομάδες όπως οι Hare Krishna (Χάρε Κρίσνα), οι 3HO, η Unification Church (Εκκλησία της Ενοποίησης), ο Transcendental Meditation (Υπερβατικός Διαλογισμός) και η Σαηεντολογία. Όταν οι “νέες θρησκείες” τράβηξαν την προσοχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ήταν συνήθως σχετικά με πολύκροτες υποθέσεις καταγγελιών ότι τα μέλη των νέων θρησκευτικών κοινοτήτων δεν ήταν εκεί κατ’ επιλογήν τους αλλά είχαν “προγραμματιστεί” ή υποστεί “πλύση εγκεφάλου”. Τέτοιες καταγγελίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο έρευνας από ειδικούς (Eileen Barker, *The Making of a Moonie*, Oxford, 1984) όπως και κάποιες συστηματικές έρευνες από κυβερνήσεις (Hill Report στο “Mind-Development Groups, Sects, and Cults in Ontario,” 1980). Οι υπεύθυνες έρευνες από ειδικούς και κυβερνήσεις δε βρήκαν έδαφος γι’ αυτές τις κατηγορίες, αλλά αυτές οι επιζήμιες εικόνες υπάρχουν ακόμα.

Όταν οι ειδικοί των θρησκειών εργάστηκαν στη μελέτη των “νέων θρησκευτικών κοινωνιών” στις δεκαετίες του 1960 και 1970, έκαναν διάφορες παρατηρήσεις οι οποίες αξίζουν να σημειωθούν εδώ. Αυτές οι μελέτες συνεχίστηκαν και μέσα στις δεκαετίες του 1980 και 1990 και επέκτειναν τις έρευνες σε άλλα μέρη του κόσμου.

Πολλές από τις “νέες θρησκείες” δεν ήταν πραγματικά “νέες” αλλά απλώς νέες στη Βόρειο Αμερική. Για παράδειγμα, το κίνημα των Hare Krishna (Χάρε Κρίσνα) αναφέρεται συχνά ως μια “νέα θρησκεία” / “κουλτούρα” αλλά στην πραγματικότητα ήταν νέα μόνο στη Βόρειο Αμερική. Είναι μια αρκετά παλιά κοινωνία στις Ινδίες και έχει τις ρίζες της στη ζωή και εργασία του μεταρρυθμιστή Hindu (Ινδουιστή) του 15ου αιώνα, Caitanya. Υπάρχει συνεχώς στις Ινδίες από τότε, αλλά ήρθε στη Βόρειο Αμερική στη δεκαετία του 1960. Έτσι ακριβώς έχει και η υπόθεση με έναν αριθμό από άλλα νέα θρησκευτικά κινήματα που η προέλευσή τους είναι από

Ανατολικούς Ινδουιστές, Βουδιστές και παραδόσεις των Σιχ.

Ένας μικρός αριθμός “νέων θρησκειών” έχει την προέλευσή του στην ανάκτηση των ξεχασμένων ή παραμελημένων απόψεων παλαιότερων θρησκευτικών παραδόσεων, συχνά των μυστικιστικών και στοχαστικών διαστάσεων του Μουσουλμανισμού, Ιουδαϊσμού και Χριστιανικών πίστεων. Για παράδειγμα, η πρώτη περίπτωση “αποπρογραμματισμού” στον Καναδά αφορούσε μια νέα γυναίκα, απόφοιτο του Πανεπιστημίου του Waterloo, η οποία συμμετείχε σε μια χαρισματική Καθολική κοινωνία στο Orangeville του Ontario.

Πολλές από τις “νέες θρησκείες” έχουν εμφανιστεί από την αντιμετώπιση των Χριστιανών ιεραποστόλων ή των Ισλαμιστών ιεραποστόλων με γηγενής παραδόσεις στην Αφρική και Ασία. Όταν αυτές οι ομάδες ήρθαν να διαδώσουν την πίστη τους στη Βόρειο Αμερική, αυτό αντιμετωπίστηκε με τρόπο μια και πολλές από τις θρησκευτικές αντιλήψεις των νέων κοινωνιών θεωρήθηκαν “αιρετικές” στα παλαιότερα δόγματα.

Μερικά απ’ αυτά τα συνθετικά κινήματα, όπως η Unification Church (Εκκλησία της Ενοποίησης), έχουν την προέλευσή τους στο Χριστιανικό ιεραποστολικό κόσμο αλλά ενσωματώνουν στοιχεία των γηγενών ή παραδοσιακών θρησκειών όπως και “νέες αποκαλύψεις”. Μια ανάλογη περίπτωση είναι η παράδοση Bahai η οποία αναδύεται από την Ισλαμική παράδοση αλλά ενσωματώνει μια “νέα αποκάλυψη”. Μερικές από τις νέες θρησκείες ήταν γενικά “νέες”, για παράδειγμα η Σαηεντολογία και οι Prosperos. (Δείτε το *Religious And Spiritual Groups in Modern America* του Robert Ellwood, Jr., Englewood Cliffs, NJ: 1973.) Εν τούτοις βρίσκουμε, ακόμα και σ’ αυτές τις περιπτώσεις, μια απόρριψη απόλυτης καινοτομίας όταν, για παράδειγμα, ο L. Ron Hubbard δηλώνει ότι η Σαηεντολογία είναι “μια άμεση επέκταση της εργασίας του Gautama Siddhartha Buddha.” (Το εγχειρίδιο του εθελοντή λειτουργού). Συνεπώς, ακόμα

Παράρτημα Πέντε

και σ' αυτές τις περιπτώσεις, υπάρχουν στοιχεία πίστης, πρακτικής, έμπνευσης ή τελετουργίες που έχουν προηγηθεί ή υπήρχαν παράλληλα με παλαιότερες ή άλλες παραδόσεις (ή και τα δύο).

Οι ιστορικοί των θρησκειών μας υπενθυμίζουν ότι τα "νέα θρησκευτικά κινήματα" είναι πάντα αναδυόμενα. Για παράδειγμα, οι ιστορικοί χαρακτηρίζουν το 19ο αιώνα στην Αμερική ως έναν αιώνα στον οποίο αναπηδούν "νέα θρησκευτικά κινήματα" σε ολόκληρη τη χώρα, ή τον 20ο αιώνα στην Ιαπωνία ειδικά μετά το 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο όπου παρατηρείται ένα παρόμοιο φαινόμενο. Οι περισσότερες Αμερικάνικες περιπτώσεις του 19ου αιώνα ήταν παραλλαγές της ερμηνείας του Χριστιανισμού, αλλά παρ' όλ' αυτά, "νέες". (Δείτε το *New Religions and the Theological Imagination in America* της Mary Farrell Bednarowski, , Bloomington, IN: 1989.) Υπήρξαν Shakers και Quakers (Κουακέροι), Mormons (Μορμόνοι) and New Lights (Νέο Φως), Oneidians και New Harmonians, και χιλιάδες άλλοι. Στην περίπτωση της Ιαπωνίας, τα περισσότερα από τα θρησκευτικά κινήματα είχαν τις ρίζες τους στο Βουδισμό, το πιο γνωστό από τα οποία είναι το Sokka Gakkai. Αυτό οδήγησε τους ίδιους ιστορικούς να κάνουν τις ακόλουθες συσχετίσεις: (i) ότι καθώς αναδύονται συνεχώς νέα θρησκευτικά κινήματα, γενικά έχουν πολύ μικρή διάρκεια ζωής. Αναδυόμενα γύρω από μια χαρισματική ή προφητική ή αποκαλυπτική μορφή, εξαφανίζονται συχνά μέσα σε 2-3 χρόνια. Και (ii) τα λίγα τα οποία άντεξαν, αναγνωρίστηκαν ως πλήρως αναγνωρισμένες θρησκευτικές παραδόσεις. Πάρτε υπ' όψη σας, για παράδειγμα, τους Mormons (Μορμόνους), την Church of Christ (Εκκλησία του Χριστού), τους Scientists (Επιστημονικούς) και τους Seventh-day Adventists (Χιλιαστές της Έβδομης Ημέρας), όλοι αυτοί δέχτηκαν εκτεταμένες επιθέσεις όταν εμφανίστηκαν στο 19ο αιώνα, αλλά τώρα θεωρούνται "αναγνωρισμένες" θρησκευτικές κοινωνίες. Η κοινωνία Bahai είναι ένα μη Αμερικάνικο παράδειγμα αυτού

του ίδιου φαινομένου όπως είναι η Sokka Gakkai στην Ιαπωνία με τις Βουδιστικές της ρίζες.

Οι κοινωνιολόγοι θρησκειών έκαναν επίσης μια σημαντική παρατήρηση όταν παρατήρησαν ότι μία από τις διαφορές μεταξύ των νεότερων θρησκευτικών κινήματων και αυτών του τέλους του 20ου αιώνα στη Βόρειο Αμερική, ήταν η κοινωνική τους θέση. Τα νέα θρησκευτικά κινήματα τυπικά αναδύονται ανάμεσα στα περισσότερα οριακά και μη προνομιούχα στρώματα της κοινωνίας. Αυτό το φαινόμενο θα το αναγνώριζε κάποιος εύκολα εάν προχωρούσε μέσα από τα αστικά γκέτο στην Αμερική (ή τα favelas στη Λατινική Αμερική, ή τις λαϊκές γειτονιές που βρίσκονται γύρω από τις Αφρικάνικες πόλεις) ή να επισκεφθεί τους φτωχούς αγρότες: εκεί θα ανακάλυπτε κάποιος ένα πλήθος από θρησκευτικές ομάδες τις οποίες δε γνωρίζει. Αλλά σ' αυτές τις κοινωνικές ομάδες δε δίνει κανείς ιδιαίτερη προσοχή. Το νέο στοιχείο στα θρησκευτικά κινήματα του τέλους του 20ου αιώνα είναι ότι προσέλκυαν μια διαφορετική κοινωνική τάξη: νέους, από τις μέσες και μέσες-άνω κοινωνικές τάξεις. (Δείτε το *The Social Impact of New Religious Movements* του Bryan Wilson, New York, 1981.) Είναι εύκολο να φανταστεί κανείς γονείς από τη μεσαία ή μεσαία-άνω τάξη να θλίβονται όταν μαθαίνουν ότι ο 25χρονος γιος τους ο οποίος αποφοίτησε από το Harvard ακολουθούσε τώρα ένα Κορεάτη μεσσία, ή ότι η 24χρονη κόρη τους που αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο του Toronto τώρα τραγουδούσε και έψελνε "Χάρε Κρίσνα" στο αεροδρόμιο. Αλλά γνωρίζουμε κι από την ιστορία, ένα παράδειγμα: οι γονείς του Αγίου Θωμά τον κρατούσαν αιχμάλωτο για ένα χρόνο όταν ήθελε να γίνει Δομινικανός, τότε μια καινούργια θρησκεία - ότι τέτοιες αντιδράσεις συμβαίνουν συχνά όταν ενήλικα παιδιά αγκαλιάζουν μια νέα ή μη συμβατική θρησκευτική παράδοση. Οι νέοι ενήλικοι που ελκύστηκαν στις διάσημες νέες θρησκείες των δεκαετιών του 1960 και 1970 δεν ήταν ούτε φτωχοί ούτε περιθωριοποιημένοι. Ήταν από τη μεσαία και

Η Θρησκεία της Σαηεντολογίας

μεσαία-άνω τάξη. Επιπλέον, αυτά τα κινήματα ήταν συνήθως πολύ μικρότερα απ' ό,τι υπολόγιζαν τα μαζικά μέσα ενημέρωσης. Στον Καναδά, για παράδειγμα, πολλές από τις νέες θρησκευτικές κοινωνίες αριθμούσαν μερικές εκατοντάδες ή χιλιάδες μέλη, παρά δεκάδες εκατοντάδες ή χιλιάδες όπως ισχυριζόνταν οι αντίπαλοι αυτών των νεότερων κοινωνιών. Πάντως, μερικές ομάδες στον Καναδά, είχαν περισσότερα μέλη.

Οι “νέες θρησκείες” παρουσίασαν φαινόμενα στους ειδικούς των θρησκειών που αποτελούσαν πρόκληση σε μερικές συμβατικές ακαδημαϊκές ιδέες, αλλά κανένας ειδικός θρησκειών, απ' όσο ξέρω, δεν είχε καμία αμφιβολία ότι στις “νέες θρησκείες” είχαμε να κάνουμε με θρησκευτικά φαινόμενα. Το κατά πόσον ήταν “καλή θρησκεία” είτε “κακή θρησκεία” ήταν συχνά θέμα αξιοσημείωτων δημοσίων φιλονικιών, αλλά οι ειδικοί των θρησκειών ποτέ δεν αμφέβαλαν ότι ήταν θρησκευτικά φαινόμενα αυτά τα οποία αντιμετωπίζαμε. (Δείτε το *Encyclopedic Handbook of Cults in America* του J. Gordon Melton, New York, 1986 και το *The Encyclopedia of America Religions*, Detroit, 1989, η οποία περιλαμβάνει τις “νέες θρησκείες.”)

iv. ΕΙΝΑΙ Η ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑ ΜΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ;

Η σύγχρονη ακαδημαϊκή μελέτη θρησκειών που δημιουργήθηκε το 19ο και 20ο αιώνα πρέπει να διακριθεί από τις κλασικές αρχές της θεολογίας. Καθώς το έργο της θεολογίας ήταν η έκθεση της πίστης σε μια συγκεκριμένη κοινωνία (Χριστιανική, Ιουδαϊκή, Μουσουλμανική, Ινδουιστική, κλπ)

- αυτό σήμαινε περισσότερο τη Χριστιανική πίστη στη δύση - η ακαδημαϊκή μελέτη θρησκειών ενδιαφερόταν να προσφέρει μια επιστημονική περιγραφή και ανάλυση όλων των θρησκευτικών φαινομένων. Συνεπώς ένα από τα πρώτα έργα της σύγχρονης αρχής της μελέτης θρησκειών ήταν να απελευθερώσει τον όρο της θρησκείας από τον τυπικό του ορισμό με το Χριστιανισμό. Τυπικά λεξικά θρησκευτικών όρων αντανάκλουν ακόμα την τάση καθορισμού της θρησκείας γενικά με τα χαρακτηριστικά ειδικά του Χριστιανισμού και άλλων μονοθεϊστικών πίστων. Αυτοί οι ορισμοί καθορίζουν συχνά ότι το μοναδικό ή κεντρικό χαρακτηριστικό της θρησκείας είναι “πίστη σε ένα Υπέρτατο Ον”. Αλλά οι ειδικοί των θρησκειών γνώριζαν μεγάλες και αρχαίες θρησκείες που δεν είχαν τέτοια “πίστη σε ένα Υπέρτατο Ον”. Τα βασικά παραδείγματα ήταν ο Βουδισμός, ειδικά στις μορφές Theravadin του, όπου μια τέτοια πίστη απορρίπτονταν ρητά και το Jainism, το οποίο επίσης ρητά απέρριπτε αυτή την πίστη. Εν τούτοις αυτές οι θρησκείες ήταν πιο παλιές από 2.000 χρόνια. Επιπλέον, οι Κομφουκιανές παραδόσεις ελαχιστοποίησαν την έμφαση στο Υπερβατικό και μεγιστοποίησαν την έμφαση στις σωστές ανθρώπινες σχέσεις.

Και στον Ινδουισμό συναντά κανείς πολλούς θεούς και θεότητες και όχι απλά ένα “Υπέρτατο Ον.” Επιπλέον, οι πολύ μυστηριακές παραδόσεις των μονοθεϊστικών πίστων της Δύσης ήταν συχνά κριτικές στην αντίληψη του Θεού ως ένα “Υπέρτατο Ον” και επέμεναν ότι η Αλήθεια του Θεού υπερέβαινε τέτοιες συλλήψεις. Έτσι θεωρούταν πολύ σημαντικό να υπάρχει ένας ορισμός ή κατανόηση της θρησκείας που ήταν ικανοποιητική στη μεγάλη ποικιλία των θρησκευτικών παραδόσεων που έχουν βρεθεί

Οι “νέες θρησκείες” παρουσίασαν φαινόμενα στους ειδικούς των θρησκειών που αποτελούσαν πρόκληση σε μερικές συμβατικές ακαδημαϊκές ιδέες, αλλά κανένας ειδικός θρησκειών, απ' όσο ξέρω, δεν είχε καμία αμφιβολία ότι στις “νέες θρησκείες” είχαμε να κάνουμε με θρησκευτικά φαινόμενα.

Παράρτημα Πέντε

να υπήρχαν μεταξύ των ανθρώπων σε όλη την ιστορία.

Ταυτόχρονα, αναγνωρίζονται ότι στις θρησκευτικές παραδόσεις του ανθρωπίνου είδους υπήρχε μια διάσταση που υπερέβαινε τα εγκόσμια. Πάντως, αυτή η διάσταση ή πραγματικότητα ονομάστηκε με πολλούς τρόπους. Καθώς οι Χριστιανοί θα αντιμάχονται για “ένωση με το Θεό”, ή οι Μουσουλμάνοι θα αναζητούν “υποταγή στον Αλλάχ”, οι Βουδιστές ήταν περισσότερο αποφασισμένοι να επιτύχουν “εσωτερική φώτιση ή σατόρι”, οι Ινδουιστές περισσότερο κατευθυνόμενοι στη συνειδητοποίηση του “αιώνιου atman ή Εαυτού” και οι Jains αντιμάχονταν για την καλλιέργεια ενός “καλού νου”. Έτσι ο ορισμός της θρησκείας που αναδύθηκε στη σύγχρονη μελέτη των θρησκειών περιλάμβανε μερική αναγνώριση μιας “Πέρα από” κατανόησης αρκετά ευρεία ώστε να περιλαμβάνει αυτές τις θρησκείες που είτε δεν είχαν αντίληψη του “Υπέρτατου Όντος” είτε απέρριπταν ρητά μια τέτοια ιδέα στο όνομα μιας άλλης αρχής του Απόλυτου. Αν και κάθε θρησκεία αναγνωρίζει μια ιερή διάσταση της ζωής, δεν αναγνωρίζει κάθε θρησκεία το ιερό με ένα “Υπέρτατο Ον”.

Αν και ο Δυτικός Προτεσταντικός Χριστιανισμός μπορεί να έχει πίστη με έμφαση ως κέντρο στη θρησκεία, άλλα παρακλάδια θρησκευτικής ζωής, Χριστιανικά και μη Χριστιανικά, δίνουν περισσότερη έμφαση στην πρακτική. Στο Βουδισμό, για παράδειγμα, το θέμα είναι η πρακτική: η πρακτική του Μονοπατιού των Οκτώ Πτυχών ως ο Δρόμος για την υπερνίκηση της δυστυχίας. Στον Ινδουισμό αντιμετωπίζει κανείς ένα ολόκληρο Δρόμο για το Απόλυτο, όπου όλη η ζωή είναι μια πρακτική (rajyoga) ή εργασία (karmayoga). Αλλά η πρακτική δεν είναι μόνο διαλογισμός ή μελέτη ή δράση, είναι επίσης προσευχή, ηθική συμπεριφορά, οικογενειακές σχέσεις και ένα πλήθος από άλλες πρακτικές. Σε όλες τις θρησκευτικές παραδόσεις, αν και σε διαφορετικό βαθμό, υπάρχει μια ολόκληρη ζωή που πρέπει να βιώνεται σύμφωνα με το ιδεώδες της

θρησκείας και αυτή είναι μια ζωή παραδειγματική στην πράξη. Συνεπώς, η πρακτική σύμφωνα με τα ιδεώδη και τις οδηγίες ηθικής ενός δεδομένου θρησκευτικού τρόπου ζωής θεωρούταν ως μια περαιτέρω διάσταση στην κατανόηση του τι είναι θρησκεία. Επιπλέον, η πρακτική που παρακολουθούμε στις θρησκευτικές κοινωνίες και παραδόσεις είναι συχνά τελετουργική πρακτική.

Κατά συνέπεια, η σύγχρονη μελέτη των θρησκειών οδηγήθηκε στο να αναγνωρίσει μια περαιτέρω διάσταση της θρησκευτικής ζωής, που ονομάστηκε η τελετουργική διάσταση. Οι τελετές και οι τελετουργίες είναι δομημένες πράξεις της θρησκευτικής κοινωνίας για τη διευκόλυνση της κοινωνίας στις Απόλυτες διαστάσεις της ζωής. Σε μερικές από τις Κινέζικες παραδόσεις, οι τελετές θεωρούνταν κρίσιμες για τη διατήρηση της τάξης του κόσμου και ήταν περίπλοκα γινόμενα που πραγματοποιούνταν επί σειρά ημερών. Μερικές θρησκευτικές παραδόσεις χαμηλώνουν τους τόνους στο ρόλο των τελετουργιών, όπως οι Κουακέροι Χριστιανοί, αλλά ακόμα κι εδώ θα θεωρούσαν τη “συγκέντρωση υπό σιγή” να είναι ουσιώδης για την κοινωνία τους. Αν και η τελετουργική διάσταση διαφέρει κατά πολύ από παράδοση σε παράδοση -και ακόμη και με μια δεδομένη παράδοση όπως έχει καταμαρτυρηθεί στην τελετουργική λαμπρότητα του Ορθόδοξου Χριστιανισμού και την τελετουργική απλότητα του σπιτιού συγκέντρωσης των Mennonite (Μενονιτών)- είναι μια παρούσα διάσταση στη θρησκευτική ζωή του ανθρωπίνου είδους.

Αυτά τα στοιχεία της πίστης, πρακτικής και τελετουργίας δεν υπάρχουν από μόνα τους αλλά έρχονται μαζί στη ζωή της θρησκευτικής κοινωνίας για τη δημιουργία του διακριτικού της τρόπου ζωής ή πολιτισμού. Οι Ινδουιστές από την άλλη, είναι άνθρωποι που μοιράζονται ένα σύνολο από δοξασιών, πρακτικών και τελετουργιών που υπηρξούν στη διευκόλυνση του τρόπου ζωής τους, ένας τρόπος που έχει εγκόσμιες και υπερχόσμιες διαστάσεις. Η λατινική ρίζα του

Η Θρησκεία
της Σαηεντολογίας

Παράρτημα Πέντε

όρου θρησκεία, religare, σημαίνει “κοινή δέσμευση” και εδώ μπορούμε να δούμε το διπλό νόημα αυτής της “κοινής δέσμευσης”. Υπάρχει αυτή η “κοινή δέσμευση” του “ανθρώπου και του θεού” μέσω μιας θρησκείας και η “κοινή δέσμευση” των ανθρώπων σε μια θρησκευτική κοινωνία.

Είναι φανερό σ’ αυτές τις θεωρήσεις ότι έχει αναδυθεί στη σύγχρονη μελέτη των θρησκειών μια κατανόηση της θρησκείας ως μια κοινωνία ανδρών και γυναικών δεσμευμένων μαζί από ένα σύνολο δοξασιών, πρακτικών, συμπεριφορών και τελετουργιών που αναζητούν, μέσω αυτού του Δρόμου, τη σχέση του ανθρώπου σε μια ιερή / θείκη ζωή. Είναι σημαντικό πάντως, να κατανοήσουμε ότι κάθε διάσταση αυτού του ορισμού της θρησκείας -κοινωνία, πίστη, συμπεριφορά, τελετουργία, Δρόμος και θεικότητα- θα γίνει κατανοητή (α) μέσα στους συγκεκριμένους όρους μια δεδομένης θρησκευτικής παράδοσης και (β) με σχετικά περισσότερη έμφαση σε μερικά, παρά σε άλλα στοιχεία σε μια δεδομένη παράδοση. Έτσι, για παράδειγμα, η “κοινωνική” διάσταση της θρησκείας θα μπορούσε να λάβει περισσότερη έμφαση στον Ορθόδοξο Ιουδαϊσμό απ’ ότι λαμβάνει στον Ταοϊσμό ή ακόμα και σε άλλα παρακλάδια του Ιουδαϊσμού. Παρομοίως, η θεικότητα μπορεί να γίνει κατανοητή ως μια Υπερβατική Πραγματικότητα όπως στον Ιουδαϊσμό ή ως ένας ενυπάρχων, αν και μη αντιληπτός, Εαυτός, όπως είναι σε πολλά Ινδουιστικά σχολεία. Αλλά τέτοιες διαφοροποιήσεις δεν ακυρώνουν τον ορισμό της θρησκείας, αλλά απλά αντανακλούν την ποικιλία των θρησκευτικών φαινομένων που πρέπει να καλυφθούν από μια σύγχρονη, ακαδημαϊκή εκτίμηση των θρησκειών.

Είναι φανερό από τα παραπάνω ότι μπορούμε τότε να θέσουμε το ερώτημα εάν η Σαηεντολογία είναι ή όχι μια θρησκεία. Η σύντομη απάντηση είναι “ναι, είναι.” <Μπορούμε να το διευκρινίσουμε αυτό εάν λάβουμε τώρα την παραπάνω ερμηνεία της θρησκείας και κοιτάξουμε στην περίπτωση της Σαηεντολογίας.

Στην Εκκλησία της Σαηεντολογίας, αντιμετωπίζουμε ένα διακριτικό σύνολο θρησκευτικών πίστεων που αφορούν το νόημα και τον απόλυτο σκοπό της ανθρώπινης ζωής; Ακόμα και η πιο βιαστική επαφή με την κοινωνία της Σαηεντολογίας και τη βιβλιογραφία της θα οδηγήσει τον οποιοδήποτε στο να απαντήσει καταφατικά.

Σύμφωνα με την ίδια της τη βιβλιογραφία, η Scinetology είναι μια “εφαρμοσμένη θρησκευτική φιλοσοφία και τεχνολογία που επιλύει τα προβλήματα του πνεύματος, της ζωής και της σκέψης.” Αυτά τα “προβλήματα του πνεύματος, της ζωής και της σκέψης” δεν είναι μόνιμα αλλά μπορούν να υπερνικηθούν, σύμφωνα με την Σαηεντολογία. Αυτή η υπερνίκηση των “προβλημάτων του πνεύματος, της ζωής και της σκέψης” είναι επικεντρωμένη, στη Σαηεντολογία, στη συναίσθηση και τη γνώση. Κέντρο σ’ αυτή τη συναίσθηση και τη γνώση είναι το θήταν και τα Οκτώ Δυναμικά. Κάθε ένα χρειάζεται μια σύντομη εξήγηση ώστε να καθοριστούν μερικές βασικές πτυχές της πίστης της Σαηεντολογίας. Σύμφωνα με τη Σαηεντολογία, ο άνθρωπος αποτελείται από διαφορετικά μέρη: το σώμα, το νου και τον θήταν.

Το θήταν στη Σαηεντολογία είναι ανάλογο με την ψυχή στο Χριστιανισμό και το πνεύμα στον Ινδουισμό. Μέρος του προβλήματος της ζωής είναι ότι τα ανθρώπινα όντα έχουν χάσει τη συναίσθηση της αληθινής τους φύσης. Στη Σαηεντολογία, αυτό σημαίνει μια συναίσθηση των εαυτών τους ως θήταν. Ακόμη, η συναίσθηση και η αυτογνωσία ως θήταν είναι βασική για το ευ ζην και την επιβίωση. Τα ανθρώπινα όντα συχνά μπερδεύουν την βαθύτερη πραγματικότητα με το σώμα ή το μυαλό, ή βλέπουν τους εαυτούς τους μόνο ως σώμα ή μυαλό (ή και τα δύο). Αλλά για τη Σαηεντολογία είναι βασικό τα ανθρώπινα όντα να ανακτήσουν και να αναγνωρίσουν την πνευματική τους φύση, που στη γλώσσα της Σαηεντολογίας αυτό λέγεται “ένας είναι ένα θήταν”. Ως θήταν, τα ανθρώπινα όντα είναι “πνευματικά, αθάνατα και κατ’ ουσία άφθαρτα.”

Η Θρησκεία της Σαηεντολογίας

Έως τη στιγμή της συναίσθησης κάποιου ως θήταν έχει εμποδιστεί από έγγραμμα ή έχει χαθεί στη σύγχυση του θήταν με το σώμα ή με το μυαλό (ή και τα δύο), ένα κυρίαρχο καθήκον είναι η ανάκτηση της πνευματικότητας κάποιου. Είναι βασικό μια και “το θήταν είναι η πηγή όλων των δημιουργημάτων και είναι το ίδιο ζωή.” Αυτή η συναίσθηση τότε είναι το πρώτο στάδιο στην πρακτική ενός θρησκευτικού δρόμου που θα μας κάνει, κατά τους όρους της Σαηεντολογίας, Κλήαρ. Καθώς τα ανθρώπινα όντα αποκτούν συναίσθηση της πραγματικής τους φύσης, σύμφωνα με τη Σαηεντολογία και των ομόκεντρων κύκλων της πραγματικότητας, τότε, πιστεύουν οι Σαηεντολόγοι, μπορούν να προχωρήσουν μέσα από τα Οκτώ Δυναμικά της ζωής. (Δείτε το Τι είναι η Σαηεντολογία;, έκδοση 1992) .

Το βασικό μήνυμα της ζωής, σύμφωνα με τη Σαηεντολογία, είναι η επιβίωση διαμέσου των Οκτώ Δυναμικών. Το πρώτο δυναμικό είναι ο “Εαυτός”, ή το δυναμικό της ζωής στην επιβίωση ως ανεξάρτητο άτομο. Το πρώτο δυναμικό υπάρχει μέσα σε μεγαλύτερους κύκλους ύπαρξης που επεκτείνονται μέχρι το όγδοο δυναμικό ή το άπειρο. Μια και η απεικόνιση των Οκτώ Δυναμικών είναι θεμελιώδης στη Σαηεντολογία, είναι απαραίτητο να δώσουμε μια σύντομη περιγραφή κάθε “δυναμικού” . Όπως έχει καθοριστεί, τα δυναμικά ξεκινούν με την ανεξάρτητη ύπαρξη του “Εαυτού” και την πορεία του στην επιβίωση και συνεχίζουν με το δεύτερο δυναμικό το οποίο η Σαηεντολογία αποκαλεί “δημιουργικότητα” ή “κάνοντας πράγματα για το μέλλον” και συμπεριλαμβάνει την οικογένεια και τη δημιουργία παιδιών. Το τρίτο δυναμικό είναι η “Επιβίωση της Ομάδας”, αυτό το τμήμα της ζωής που συμπεριλαμβάνει εθελοντικές κοινωνίες, φίλους, παρέες, έθνη και φυλές. Το τέταρτο δυναμικό είναι “τα είδη της ανθρωπότητας” ή η “παρόρμηση για την ανθρωπότητα” ή η “παρόρμηση για την επιβίωση μέσω του ανθρωπίνου είδους και όπως κάθε ανθρώπινο είδος.” Το πέμπτο δυναμικό είναι “μορφές ζωής” ή “η παρόρμηση όλων των ζωντανών οργανισμών”

προς την επιβίωση. Το έκτο δυναμικό είναι το “υλικό σύμπαν.” Το έβδομο δυναμικό είναι το “πνευματικό δυναμικό” ή η παρόρμηση “για την επιβίωση της ίδιας της ζωής.” Το όγδοο δυναμικό είναι “η παρόρμηση για την ύπαρξη ως Αιωνιότητα” ή αυτό που άλλοι ονομάζουν “ένα Υπέρτατο Ον ή Δημιουργός”. “Μια γνώση του δυναμικού επιτρέπει σε κάποιον να επιθεωρήσει και να κατανοήσει ευκολότερα οποιαδήποτε πτυχή της ζωής.” (Τι είναι η Σαηεντολογία; έκδοση 1992, p. 149.) Είναι μέσα στη ζωή ως όλον, ή διαμέσου των Οκτώ Δυναμικών στους όρους της Σαηεντολογίας που εκτυλίσσεται το θρησκευτικό ταξίδι και η αποστολή.

Είναι ειδικά μέσα στο Όγδοο Δυναμικό που έχει κάποιος την εμπειρία της διαβεβαίωσης της Σαηεντολογίας του “τι ονομάζουν οι άλλοι” ως Υπέρτατο Ον ή Δημιουργό. Αλλά η Σαηεντολογία προτιμά τον όρο “Αιωνιότητα” για να μιλήσει για “τον όλον των πάντων.” Η λακωνικότητα της Σαηεντολογίας σε σχέση με την “Αιωνιότητα” έχει τους παραλληλισμούς της σε άλλες παραδόσεις. Πριν το Απόλυτο Μυστήριο, τα μυστικά όλων των παραδόσεων περιορίζονται στη σύσχεψη, ακόμα και η σιγή.

Τα πιστεύω της Σαηεντολογίας σχετικά με το θήταν έχουν παραλληλισμούς σε άλλες θρησκευτικές παραδόσεις, όπως και η πίστη τους στα Οκτώ Δυναμικά και την υπέρτατη πνευματική φύση των πραγμάτων. Η θρησκευτικά αναζήτηση στη Σαηεντολογία είναι περισσότερο ανάλογη σε Ανατολικές διαδικασίες φώτισης και συνειδητοποίησης απ’ ότι είναι στις Δυτικές εκδόσεις της θρησκευτικής αναζήτησης οι οποίες έχουν την τάση να δίνουν έμφαση στην υπακοή στη Θεϊκή Θέληση. Μερικοί ειδικοί προτείνουν ακόμα ότι στη Σαηεντολογία έχουμε μια έκδοση “τεχνολογικού Βουδισμού” (Δείτε το Alternatives to American Mainline Churches, του F. Flinn in J. Fichter, ed., New York, 1983), καθώς άλλοι δίνουν έμφαση στους παραλληλισμούς της με Ανατολικές αναπτυξιακές πρακτικές του νου. Αλλά μπορεί επίσης κάποιος να δει στο πιστεύω τους στα Οκτώ Δυναμικά μια

Παράρτημα Πέντε

ομοιότητα με την μεσαιωνική άποψη του Ταξιδιού της Ψυχής η οποία μεσουρανάει με το Υπέρτατο Μυστήριο, το Θεό.

Όπως μερικές άλλες θρησκευτικές παραδόσεις, η Σαηεντολογία βλέπει τη θρησκευτική αναζήτηση με ευρύτερους θρησκευτικούς - θεραπευτικούς όρους, δηλαδή, η διαδικασία του καθορισμού του ανθρωπίνου προβλήματος είναι μια διαδικασία ανάπλασης μιας χαμένης ή κρυμμένης ανθρώπινης πνευματικής δύναμης ή διάστασης της ζωής. Στο Βουδισμό, το πρόβλημα και η διαδικασία είναι η μετάβαση από την άγνοια στη διαφώτιση και στο Χριστιανισμό από την αμαρτία στη λύτρωση, ενώ στη Σαηεντολογία, είναι η πορεία από το "πρηκλήαρ" στο "Κλήαρ" και πέρα απ' αυτό. Εδώ η κατάσταση του Κλήαρ γίνεται αντιληπτή ως μια συναίσθηση της πνευματικής φύσης κάποιου και αντίληψη της πνευματικής του ελευθερίας, απελευθέρωση από τα δεσμά των παρελθοντικών εμπειριών και ικανό να αποτελέσει μια ορθολογική, ηθική ύπαρξη. Αυτή είναι στη Σαηεντολογία η φύση της θρησκευτικής αναζήτησης, ο σκοπός της θρησκευτικής προσπάθειας. Αυτή η αναζήτηση πάντως δεν τελειώνει με τη κατάσταση του Κλήαρ, αλλά συνεχίζει σε υψηλότερα επίπεδα πνευματικής συναίσθησης και ικανότητας στα ανώτερα ή "Λειτουργικού Θήταν" επίπεδα. Σ' αυτά τα ανώτερα επίπεδα επίτευξης, είναι ικανός κάποιος να ελέγξει τον εαυτό του και το περιβάλλον, ή όπως το θέτει το δόγμα της Σαηεντολογίας, "σε θέση αιτίας για τη ζωή, τη σκέψη, την ύλη, την ενέργεια, το χώρο και το χρόνο."

Εάν τα συνδυάσετε με τα πιστεύω που περιγράφηκαν παραπάνω, αποτελούν μια θρησκευτική πρακτική και οδό. Αυτή η διάσταση της Σαηεντολογίας περιγράφεται συχνά στους όρους τους ως "τεχνολογία", ή οι μέθοδοι εφαρμογής των αρχών. Κέντρο στη θρησκευτική πρακτική στη Σαηεντολογία είναι το φαινόμενο του *ώντινγκ* που θεωρείται ως ιερό μυστήριο από τους Σαηεντολόγους. Αυτή είναι μια διαδικασία με την οποία αποκτά κάποιος συναίσθηση των κρυμμένων

πνευματικών περιορισμών που τον κρατούν μακριά από τη συναίσθηση της πνευματικής του φύσης ως θήταν και δεν τον αφήνουν να ασκήσει σωστά αυτή τη φύση. Αυτά τα εμπόδια για μια πλήρως λειτουργούσα ή συνειδητοποιημένη ζωή καλούνται *έγγραμμα*. Ένα θρησκευτικό τεχνούργημα γνωστό ως το "Ηλεκτρόμετρο" χρησιμοποιείται στο *ώντινγκ* για να βοηθήσει του ενορίτες ή τους πιστούς της Σαηεντολογίας να αναγνωρίσουν και να ξεπεράσουν αυτά τα αρνητικά εμπόδια στο δρόμο τους προς το Κλήαρ. (Δείτε Το εγχειρίδιο του εθελοντή λειτουργού του L. Ron Hubbard, Los Angeles, 1976.) Η διαδικασία του *ώντινγκ* εκτυλίσσεται μεταξύ ενός ειδικού της θρησκείας - ενός *ώντιπορ* ο οποίος είναι ιερέας ή εκπαιδευόμενος ιερέας στην Εκκλησία της Σαηεντολογίας- και ενός προσώπου που δίνει το *ώντινγκ*, ενός *πρηκλήαρ*. Ακολουθώντας προκαθορισμένες διαδικασίες και ερωτήσεις, η διαδικασία *ώντινγκ* είναι σχεδιασμένη να κάνει τον *πρηκλήαρ* να αποκτήσει συναίσθηση για το τι είναι αυτός ή αυτή και να αναπτύξει τις ικανότητές του (ή τις ικανότητές της) για πιο αποτελεσματική ζωή. Οι Σαηεντολόγοι πιστεύουν ότι μια τέτοια πρακτική θα επιτρέψει σε ένα άτομο να μεταβεί από μια "κατάσταση πνευματικής άγνοιας στη λαμπρή χαρά της πνευματικής ύπαρξης."

Τέτοιες πρακτικές παραλληλίζονται με τις πνευματικές αρχές άλλων παραδόσεων που παρομοίως αναζητούν την αφύπνιση της εσωτερικής πνευματικής φύσης κάποιου. Αν και η τεχνολογία του Ηλεκτρόμετρου στη Σαηεντολογία είναι μοναδική στον αιώνα μας, η ιδέα πίσω απ' αυτή τη συσκευή δεν είναι νέα. Είναι ανάλογη με τους ρόλους σε κάποιες Βουδιστικές παραδόσεις, ή με θεραπείες με τη βοήθεια εξωτερικών μέσων σε άλλες Ανατολικές παραδόσεις.

Ακόμα περισσότερο, είναι ακριβώς η πίστη των Σαηεντολόγων με την οποία ο L. Ron Hubbard επέτυχε και επίγνωση μέσα στη φύση της πραγματικότητας και μια τεχνολογική πρακτική για την ανάκτηση της πραγματικής φύσης της ανθρωπότητας. Τα γραπτά του

Η Θρησκεία της Σαηεντολογίας

Hubbard χρησιμεύουν ως αυθεντικά κείμενα μέσα στην κοινωνία της Σαηεντολογίας με ανάλογους τρόπους με τα ιερά βιβλία άλλων παραδόσεων: των Vedas στον Ινδουισμό, των Sutras στο Βουδισμό, κλπ. Αλλά η επίγνωση του Hubbard δεν είναι ένα θέμα απλής γνώσης, ισχυρίζονται οι Σαηεντολόγοι, μια και είναι ανοικτοί στην αποδοχή της εμπειρίας μέσω της πρακτικής της θρησκευτικής οδού που επινόησε ο Hubbard. Αυτό αντηχεί επίσης την αρχαία Βουδιστική σοφία η οποία δίνει προτεραιότητα στην εμπειρία.

Η πρακτική των Σαηεντολόγων επεκτείνεται πέρα απ' αυτή την κεντρική θρησκευτική τεχνολογία και ακόμα περισσότερο, καθώς, όταν κάποιος κινείται προς την κατάσταση του Κλήαρ και πέρα απ' αυτό, όλες του οι ενέργειες γίνονται περισσότερο ελεύθερες, δυναμικές και σημαντικές. Στο δρόμο προς αυτό το σκοπό, οι Σαηεντολόγοι διαβάζουν τα κείμενά τους, δοκιμάζουν την πίστη τους, δρουν στην ευρύτερη κοινωνία, αναπτύσσουν την εσωτερική τους ζωή, παντρεύονται και όλες τους οι ενέργειες και τρόποι συμπεριφοράς αποτελούν αναζήτηση της συνειδητοποίησης των ιδεωδών της πίστης τους. Στη βιβλιογραφία της Σαηεντολογίας βρίσκει κάποιος αναφορές σε "Κώδικες Συμπεριφοράς" και άλλες οδηγίες ηθικής που θα πρέπει να διαμορφώνουν τη ζωή των Σαηεντολόγων.

Η θρησκεία δεν είναι μόνο ένα σύνολο από πιστεύω και πρακτικές, είναι επίσης μια κοινωνία ανθρώπων ενωμένων μεταξύ τους από τέτοια πιστεύω, πρακτικές και τελετουργίες. Στη Σαηεντολογία βρίσκουμε επίσης αυτή τη διάσταση της θρησκευτικής ζωής. Σε πολλά μέρη του κόσμου βρίσκουμε ομάδες Σαηεντολόγων που συγκεντρώνονται συχνά ως μια θρησκευτική κοινωνία. Εκεί βρίσκει κανείς κηρύγματα, αναγνώσματα από Χειρόγραφα της Σαηεντολογίας, ακούσματα σε ηχογραφημένες ομιλίες του Hubbard κλπ, πράξεις που έχουν σκοπό την εμφάνιση κάποιου στην πίστη του και την επέκταση της γνώσης αυτής της πίστης σε άλλους. Η

κοινωνία αποτελείται απ' αυτούς που έχουν βρει απαντήσεις και τεχνολογίες στη Σαηεντολογία που εντοπίζουν τα θεμελιώδη ερωτήματα της ζωής. (Δείτε το New Religious Movements, A Practical Introduction της Eileen Barker, London, 1989.)

Συμπέρασμα: Ως συμπέρασμα αυτής της ανασκόπησης της Σαηεντολογίας σε σχέση με τα στοιχεία των σύγχρονων επιστημονικών καθορισμών των θρησκειών, είναι προφανές ότι η Σαηεντολογία είναι μια θρησκεία. Έχει τα δικά της διακριτικά πιστεύω και τη δική της ερμηνεία του μη ορατού, πνευματικές αρχές, τις δικές της διακριτικές θρησκευτικές πρακτικές και τελετουργική ζωή, έχει τα δικά της αυθεντικά κείμενα και δραστηριότητα ανάπτυξης κοινωνιών.

V. ΕΙΝΑΙ Η ΣΑΗΕΝΤΟΛΟΓΙΑ ΜΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΑΤΡΕΙΑΣ;

Ακριβώς όπως ο σύγχρονος ακαδημαϊκός ορισμός της θρησκείας έχει θεωρήσει ότι είναι αναγκαίο να διευρύνει τον ορισμό του ώστε να συμπεριλάβει τύπους θρησκευτικών τρόπων συμπεριφοράς, πρακτικών και πίστεων που ξεπερνούν τα όρια των Δυτικών μονοθεϊστικών παραδόσεων, έτσι και στην κατανόησή της "λατρείας", σύγχρονοι ακαδημαϊκοί ορισμοί έπρεπε να κινηθούν πέρα από το Δυτικό περιβάλλον και να συμπεριλάβουν τις πρακτικές των Ανατολικών παραδόσεων θρησκευτικής και πνευματικής ζωής.

Από ιστορική και παγκόσμια άποψη, ο μελετητής των θρησκειών βιώνει την εμπειρία μιας πλατειάς κλίμακας "λατρευτικών συμπεριφορών και δράσης". Οι κοσμικές θρησκευτικές παραδόσεις των γηγενών ρύθμισαν τις λατρευτικές τους δραστηριότητες στους κοσμικούς ρυθμούς της φύσης και του Δημιουργού. Κατ' ουσία, κάθε πράξη της κοινωνίας -από το κυνήγι στη γεωργία, από τη γέννηση στο θάνατο- προηγούταν πνευματικής ή λατρευτικής δραστηριότητας. Στις ιστορικές θρησκευτικές

παραδόσεις της Δύσης, ο προσευχητής και η τελετουργία ήταν κεντρικές πράξεις της λατρευτικής κοινωνίας. Εδώ η λατρεία ποικίλει από τις πέντε καθημερινές πράξεις προσευχής του Αλλάχ, το Συμβόλαιο με τον Yahweh στις ιερές μέρες και η ανύψωση του “Σώματος του Ιησού” στις ημερήσιες συγκεντρώσεις στη Ρωμαιοκαθολική πίστη. Στις παραδόσεις της Ανατολής, η λατρεία μπορεί να είναι η πράξη της σιωπηρής θεραπείας ενός yogi στην απομόνωση των Ιμαλαίων ή η επαναλαμβανόμενη ψαλμωδία των sky-clad Jains πριν την εικόνα μιας “συνειδητοποιημένης ψυχής” ή οι περίπλοκες τελετουργίες των Shinto στην παρουσία των “Kami” που είναι παρόντα σε κάθε σταγόνα νερού ή φύλλο σε ένα δένδρο. Η οι εβδομαδιαίας διάρκειας “ψαλμωδίες και προσευχές” από τους Θιβετιανούς Βουδιστές οι οποίοι απορρίπτουν την ιδέα ενός Δημιουργού θεού. Η λατρεία, γενικά, γίνεται αντιληπτή από σύγχρονους μελετητές των θρησκειών, ως θρησκευτικές πράξεις που διευκολύνουν την επικοινωνία, ή την ευθυγράμμιση, με το αόρατο Ιερό. Εάν το δούμε παγκόσμια και ιστορικά, περιλαμβάνει μια πλατειά κλίμακα δράσης και τρόπων συμπεριφοράς.

Μέσα στην Εκκλησία της Σαηεντολογίας βρίσκουμε μια πλατειά κλίμακα λατρευτικών δραστηριοτήτων, πράξεις σχεδιασμένες να διευκολύνουν την επικοινωνία με το Ιερό και την ευθυγράμμιση με αυτό. Το βρίσκουμε στην δραστηριότητα ώντιτινγκ τους (που περιγράφηκε παραπάνω) και στην εκπαίδευσή τους. Το ώντιτινγκ είναι η πρακτική που μετακινεί κάποιον από το “πρηγλήαζ” στο “Κλήαζ” και πέρα απ’ αυτό, είναι ο τρόπος που έχει η Σαηεντολογία να διευκολύνει την απόκτηση συναίσθησης κάποιου ως ένα αθάνατο πνευματικό ον, το θήταν, αυτή τη μη ορατή διάσταση που

αποτελεί το αντικείμενο της θρησκευτικής ζωής. Αλλά εξ’ ίσου σημαντική στη Σαηεντολογία είναι η πρακτική της εκπαίδευσης. Στο ώντιτινγκ, γίνεται ελεύθερος κάποιος μέσω της εκπαίδευσης, παραμένει ελεύθερος και μαθαίνει “να πραγματοποιεί το σκοπό της βελτίωσης των συνθηκών στη ζωή.”

Ως συμπέρασμα αυτής της ανασκόπησης της Σαηεντολογίας σε σχέση με τα στοιχεία των σύγχρονων επιστημονικών καθορισμών των θρησκειών, είναι προφανές ότι η Σαηεντολογία είναι μια θρησκεία.

Όπως ήδη καθορίσαμε, οι μορφές της λατρείας μέσα σε μια δεδομένη θρησκευτική παράδοση εναρμονίζονται με την εμπειρία τους στο τι είναι ιερό ή απόλυτο (ή και τα δύο). Για τη Σαηεντολογία, η εκπαίδευση είναι η δραστηριότητα η οποία κάνει κάποιον ικανό να μεταβεί μέσα από τα Οκτώ Δυναμικά προς το Όγδο Δυναμικό, το Απόλυτο. Η εκπαίδευση δεν είναι ούτε με τυχαία σειρά ούτε μέσω “μάθησης” στη Σαηεντολογία. Είναι περισσότερο μια μετάβαση μέσω μιας ακριβούς ακολουθίας -με την προσωπική ταχύτητα του καθένα και σύμφωνα με ένα “φύλλο προόδου”- ώστε να αποκτήσει σημαντική γνώση και την ικανότητα να εφαρμόσει αυτή τη γνώση στην καθημερινή ζωή. Υπάρχει μια ποικιλία από εκπαιδευτικά μαθήματα που παρέχονται στη Σαηεντολογία, που ξεκινούν από εισαγωγικά μέχρι αυτά που περιέχουν “Γνώση σχετικά με τις απόλυτες δυνατότητες του thetan.”

Περισσότερο οικείες μορφές θρησκευτικής λατρείας μπορούμε να βρούμε στις κοινωνικές τελετουργίες που λαμβάνουν χώρα όταν οι Σαηεντολόγοι συγκεντρώνονται για τελετουργίες και καθιερωμένες τελετές. Η βιβλιογραφία της Σαηεντολογίας περιέχει τελετουργίες και τελετές που σημαίνουν τα κύρια γεγονότα στον κύκλο της ζωής, τη γέννηση, την ονομασία, το γάμο και το θάνατο. Αυτές οι τελετές και τελετουργίες συνδέουν τα γεγονότα της ζωής στα ιερά βάθη της ζωής όπως γίνεται αντιληπτή από

Η Θρησκεία της Σαηεντολογίας

την κοινωνία της Σαηεντολογίας. (Δείτε το Σαηεντολογία, Η Θρησκεία του L. Ron Hubbard, London, 1950 για περιγραφές μερικών απ' αυτές τις τελετές και τελετουργίες) Αυτές οι τελετουργίες της Σαηεντολογίας για τον κύκλο της ζωής έχουν τα ανάλογά τους σε πραγματικά κάθε άλλη θρησκευτική παράδοση. Τέτοιες τελετουργίες θεσπίζουν την πεποίθηση ότι η ανθρώπινη ζωή είναι συνδεδεμένη με μη ορατές, πνευματικές διαστάσεις που πρέπει να αναγνωριστούν και να γίνουν αποδεκτές εάν σκοπός της ανθρώπινης ζωής είναι η επίτευξη της ολοκλήρωσης και εκπλήρωσης.

Οι πράξεις της λατρείας μπορεί να γίνουν από ανεξάρτητα άτομα ή από κοινωνίες. Αυτό είναι πιθανόν περισσότερο προφανές σε σχέση με τον προσευχητή, αλλά είναι επίσης αληθινό σε σχέση με τις θεραπευτικές πράξεις και πνευματικές αρχές. Είναι μιλάμε για κάποιον Sufi. Που προσεύχεται μόνος είτε με άλλους σε ένα περιστροφικό χορό προσευχής, κάποιος συμμετέχει σε λατρευτική δραστηριότητα. Είτε πρόκειται για ένα μοναχό Βουδιστή στο βουνό βυθισμένο σε θεραπευτισμό ή με άλλους σε ψαλμωδία μιας sutra, κάποιος πραγματοποιεί πράξεις λατρείας.

Στη Σαηεντολογία κάποιος έχει την εμπειρία και της ατομικής και της κοινωνικής πράξης λατρείας. Αλλά στη Σαηεντολογία, όπως στις παραδόσεις συνειδητοποίησης της Ανατολής, κέντρο είναι η ατομική προσπάθεια. Αυτή η διαδικασία συνειδητοποίησης ή μετάβασης προς την πλήρη πνευματική ελευθερία περιλαμβάνει το ώντινγκ και την εκπαίδευση μέσα στη Σαηεντολογία. Η αναλογία είναι η σχέση "μαθητείας guru" μέσα στις Ανατολικές

παραδόσεις. Στη σχέση "μαθητείας guru" οι βασικές αρχές της λατρείας είναι εσωτερικές πράξεις οι οποίες διευκολύνουν, στον Ινδουισμό, τη μετάβαση προς τη συνειδητοποίηση του atman, της ψυχής, η οποία είναι επίσης το Απόλυτο. Αυτές οι εσωτερικές μεταβάσεις μπορεί να συνδεθούν με συγκεκριμένες εξωτερικές πράξεις όπως οι θέσεις της yoga ή οι τεχνικές αναπνοών ή ακόμα συγκεκριμένες εσωτερικές πράξεις όπως οι φαντασιώσεις μιας εικόνας. Αυτές οι εσωτερικές πνευματικές μεταβάσεις μπορούν να αναδιπλωθούν πάνω από μικρότερες ή μεγαλύτερες χρονικές περιόδους και αποτελούν τμήμα της λατρευτικής δραστηριότητας των πιστών. Σε πολλές Ανατολικές παραδόσεις, οι ασκητικές και θεραπευτικές πράξεις της εκπαίδευσης και των αρχών ενός ατόμου για διεύρυνση της πνευματικής ζωής μπορούν να αναδιπλώνονται για πολλούς μήνες ή χρόνια ή στην απαραίτητη μοναχικότητα από τη στιγμή που έχουν δοθεί οι κατευθύνσεις από το δάσκαλο. Αν και η πρακτική διεξάγεται σε μοναχικότητα, συνδέεται επίσης με τη ζωή μιας κοινωνίας μέσω κοινωνιών πεποιθήσεων, δοξασιών και κοινών πράξεων.

Στη Σαηεντολογία, αυτό είναι το σωστό περιβάλλον για το ώντινγκ και την εκπαίδευση όπου το ξεκίνημα της σχέσης μεταξύ του θρησκευτικού συμβούλου και του ατόμου είναι κρίσιμο. Ξανά, η αναλογία είναι εκεί, με τον πνευματικό καθοδηγητή στις Χριστιανικές μοναστικές παραδόσεις, τον πάστορα στις Προτεσταντικές παραδόσεις, τον γκουρού στις Ινδουιστικές παραδόσεις, το Λάμα στις Θιβετιανές Βουδιστικές παραδόσεις. Στη Σαηεντολογία, αυτές οι εσωτερικές και πνευματικές πράξεις

Αλλά στη Σαηεντολογία, όπως στις παραδόσεις συνειδητοποίησης της Ανατολής, κέντρο είναι η ατομική προσπάθεια. Αυτή η διαδικασία συνειδητοποίησης ή μετάβασης προς την πλήρη πνευματική ελευθερία περιλαμβάνει το ώντινγκ και την εκπαίδευση μέσα στη Σαηεντολογία.

Παράρτημα Πέντε

συσχετισμένες με το ώντινγκ και την εκπαίδευση για τη διευκόλυνση της αναδίπλωσης της πνευματικής φύσης κάποιου, συνδέονται επίσης με την ανάπτυξη στη θρησκευτική γνώση και μάθηση. Στο περιβάλλον της Σαηεντολογίας, αυτό σημαίνει κυρίως τη μελέτη των γραμμένων και ηχογραφημένων ακροάσεων του L. Ron Hubbard επί της Διανοητικής και της Σαηεντολογίας. (Αλλά συμπεριλαμβάνει επίσης τα μαθήματα τα οποία έφτιαξε και τα κινηματογραφικά έργα που έγραψε και σκηνοθέτησε.) Και πάλι, αυτή η σύνδεση της πνευματικής πρακτικής και της βιβλικής μελέτης βρίσκεται δια μέσου της παράδοσης. Ο κλασικός Ινδουιστής yogi παρομοίως εξασκεί τις ασκητικότητες και διαβάσει τα Veda του. Ο ευσεβής Μουσουλμάνος διαβάζει

το Κοράνι και υπακούει στο μήνα της ημερήσιας νηστείας (ραμαζάνι). Αυτές οι δραστηριότητες έχει παρατηρηθεί ότι ενισχύουν τον καθένα στο πνευματικό μονοπάτι.

Συμπέρασμα: Σαν συμπέρασμα αυτής της ανασκόπησης της πρακτικής και δραστηριότητας της Σαηεντολογίας, συμπεραίνω ότι η Σαηεντολογία περιλαμβάνει λατρευτική δραστηριότητα, όπως είναι αντιληπτή η λατρεία στη σύγχρονη μελέτη των θρησκειών, στα μέρη λατρείας τους. Οι δραστηριότητες των Σαηεντολόγων στα μέρη λατρείας τους εμπίπτουν στην κλίμακα μοντέλων και πρακτικών που έχουν βρεθεί στη θρησκευτική ζωή του ανθρώπινου είδους.

M. Νταρόλ Μπριγιάντ

Σχετικά με τον συγγραφέα.

Ο κύριος Νταρόλ Μπριγιάντ είναι καθηγητής της Θρησκείας και του Πολιτισμού στο Πανεπιστήμιο του Βατερώ, στο Οντάριο του Καναδά. Έχει διδάξει θρησκευτικές μελέτες στο Πανεπιστήμιο για περισσότερες από τρεις δεκαετίες και έχει υπηρετήσει ως Πρόεδρος του Τμήματος Θρησκευτικών Μελετών. Ο καθηγητής Μπριγιάντ υπήρξε Ακαδημαϊκός-Επισκέπτης στο Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ στο

Ηνωμένο Βασίλειο, το Ινδικό Ινστιτούτο των Ισλαμικών Σπουδών στο Νέο Δελχί της Ινδίας. Συγγραφέας τεσσάρων τόμων θρησκευτικών μελετών, υπήρξε επί μακρόν μέλος της Καναδικής Εταιρίας για τη Μελέτη της Θρησκείας, της Θεολογικής Εταιρίας και της Βασιλικής Ασιατικής Ακαδημίας. Έχει υπηρετήσει ως σύμβουλος μεγάλων, παγκοσμίων και διαθρησκευτικών διασκέψεων περιλαμβανομένης της Συνέλευσης των Παγκοσμίων Θρησκειών.